

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Foto: Viorel Coroian

**Planificarea managementului conservării biodiversității
în aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului
împreună cu aria naturală de interes național
2.583. Cheile Lăpușului**

Cod SMIS 2014+ 119122

Asociația Profesională GeoMMed

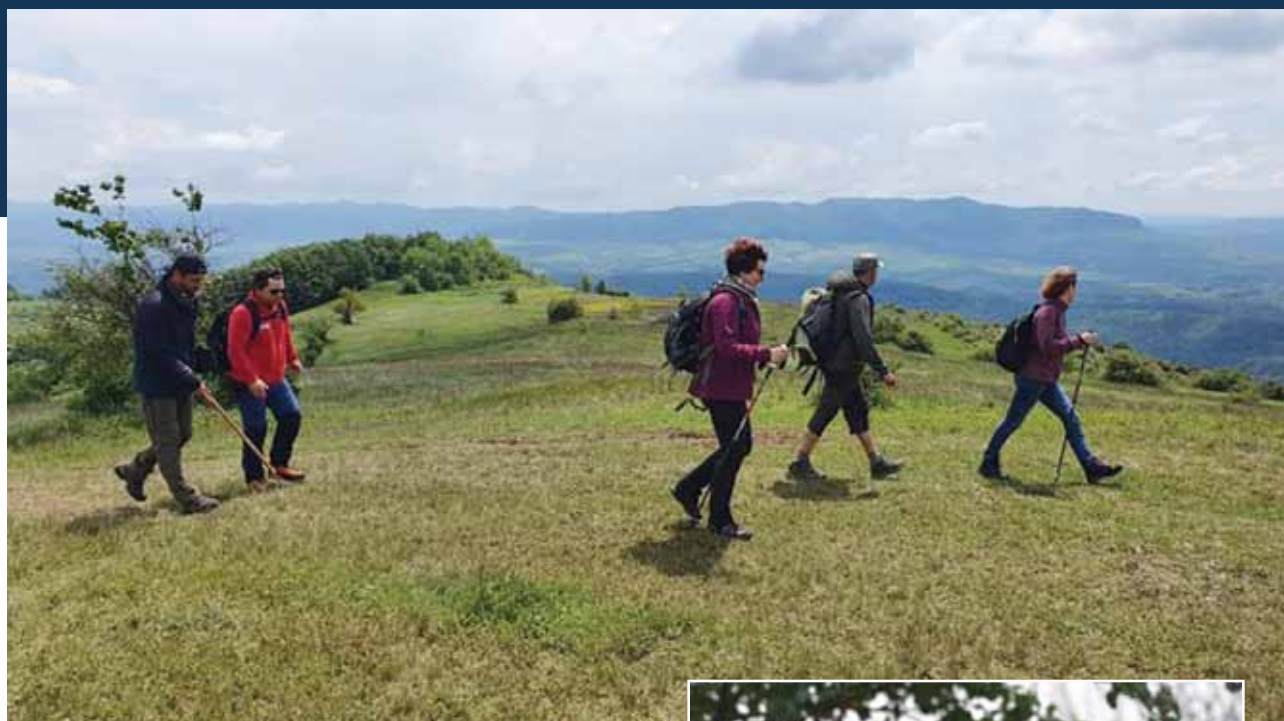
Asociația Profesională GeoMMed a fost înființată în anul 2000, ca persoană juridică de drept privat, neguvernamentală, independentă, nepatrimonială, non-profit, având sediul în str. Plaiului, nr. 22A, localitatea Baia Mare, județul Maramureș.

Asociația are drept scop regenerarea și dezvoltarea durabilă a zonelor afectate de schimbări structurale. În accepțiunea GeoMMed, regenerarea și dezvoltarea durabilă a comunităților miniere reprezintă o dezvoltare continuă bazată pe resurse regenerabile, administrate eficient în folosul și cu participarea activă a comunităților.

Serviciile și proiectele implementate de către Asociația Profesională GeoMMed au vizat inițiative legate de protejarea mediului înconjurător, dar și acțiuni privind sprijinirea dezvoltării durabile a României, încurajând crearea și dezvoltarea cooperării în domeniul protecției mediului înconjurător, ecologie și conservarea biodiversității și prin elaborarea de strategii și planuri de regenerare durabilă a comunităților afectate de restructurări industriale. Asociația este implicată atât la nivel național cât și la nivel european prin promovarea proiectelor și strategiilor elaborate la seminarii și conferințe europene și în publicații internaționale de specialitate.

Obiectivele prevăzute în statutul organizației vizează:

- Cercetarea științifică, acceptată și promovată ca fundament al procesului dezvoltării durabile în Comunitățile asistate;
- Educație și (in)formarea profesională, civică și partenerială, estimată și aplicată ca platformă de cooperare pentru dezvoltarea durabilă;
- Managementul integrat, durabil (bazat pe cele mai bune practici) al dezvoltării locale, al resurselor sale naturale, promovat și aplicat pe baza politicilor, strategiilor, programelor, proiectelor și acțiunilor elaborate și implementate participativ, partenerial;
- Protecția și raționalizarea exploatarei mediului hidrogeologic;
- Gestionarea rațională și reciclarea deșeurilor;
- Conservarea și protecția mediului geologic și a siturilor poluate;
- Promovarea și susținerea protecției mediului în activitățile socio-economice comunitare;
- Crearea și dezvoltarea cooperării privind protecția mediului înconjurător, ecologie și conservarea Biodiversității;
- Diminuarea dezechilibrelor ECO - regionale existente;
- Fundamentarea cunoștințelor teoretice și practice privind protecția mediului înconjurător, conservarea Biodiversității și de geologia mediului.

Custodie

Ca urmare a încheierii Convenției de Custodie nr. 321/27.02.2014, Asociația Profesională GeoMMed a devenit custode al ariei naturale protejate ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului. De asemenea, în data de 18.07.2017 Asociația Profesională GeoMMed a semnat Actul Adițional nr. 2 cu noua autoritate responsabilă, respectiv Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP).

Planificarea managementului conservării biodiversității în aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului Cod SMIS 2014+ 119122

Necesitatea proiectului

Situl Natura 2000 și aria naturală de interes național Cheile Lăpușului au fost instituite pentru a proteja și a conserva habitate și specii de mamifere, amfibieni și insecte. Planul de management elaborat prin proiect va avea în vedere toate speciile și habitatele de interes comunitar de pe teritoriul ariilor naturale protejate și va fi realizat în urma unor studii minuțioase de teren. Acestea se referă la:

- Analiza caracteristicilor socio-economice ale teritoriului pe care se desfășoară ariile naturale protejate;
- Inventarierea, cartarea și evaluarea stării de conservare a tuturor speciilor și habitatelor de interes comunitar de pe teritoriul ariilor naturale protejate;
- Evaluarea amenințărilor actuale și potențiale, a surselor de impact antropic și stabilirea măsurilor de management/conservare pentru speciile și habitatele de interes comunitar din ariile naturale protejate;
- Elaborarea metodologiilor și protocoalelor de monitorizare a stării de conservare a habitatelor și a speciilor de importanță comunitară/națională;

- Elaborarea unei baze de date GIS (compatibilă cu baza de date ANPM).

Cele enumerate anterior sunt activități premergătoare elaborării propriu-zise a planului de management, care odată finalizat va fi supus procedurii de avizare, conform prevederilor Directivei SEA, transpus în legislația națională prin Hotărârea de Guvern nr. 1076/2004, pentru ca apoi să fie supus aprobării de către Ministerul Mediului, în vederea implementării sale.

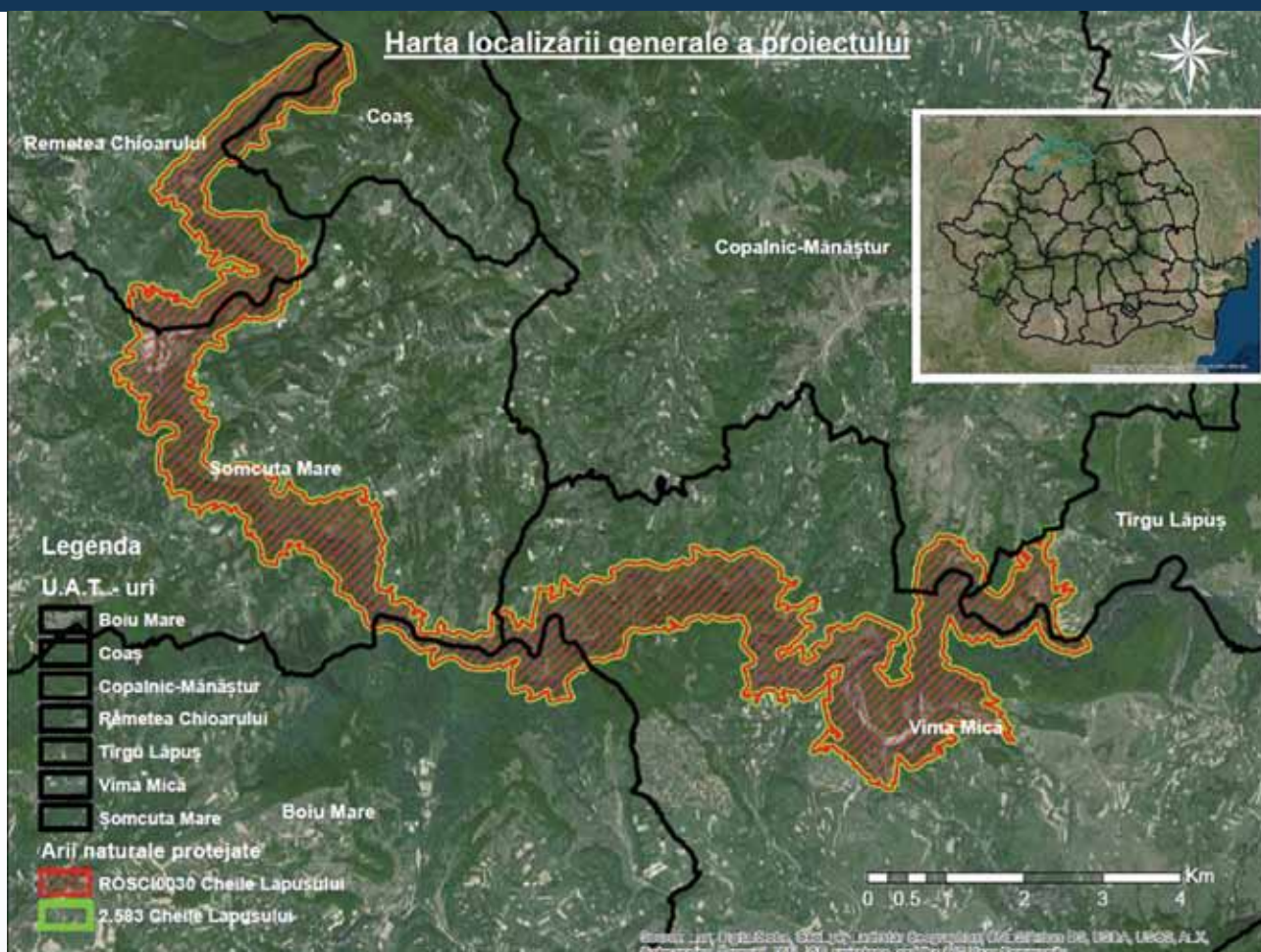
Problemele și amenințările care periclitează ariile protejate cuprinse în proiect se pot împărți în două mari grupe:

- lipsa datelor recente privind componenții biotici și abiotici ai ecosistemelor, respectiv lipsa măsurilor de management adecvat care să asigure conservarea lor pe termen lung;
- lipsa de informare a locuitorilor și a factorilor interesați privind existența ariei protejate (mai ales a celor de importanță comunitară) și privind posibilitățile de valorificare a patrimoniului natural fără amenințarea obiectivelor de conservare.

Localizarea proiectului

Regiune: Nord-Vest, județul Maramureș (zonele Lăpuș și Chioar)

Activitățile proiectului vizează teritoriul rezervației naturale Cheile Lăpușului (cu o întindere de 25 km) și al sitului Natura 2000 Cheile Lăpușului (cu o suprafață de 1660 ha).

Rezervația naturală de interes național 2.583 Cheile Lăpușului și Situl Natura 2000 de interes comunitar ROSCI0030 Cheile Lăpușului sunt situate pe teritoriul următoarelor unități administrativ teritoriale (UAT): Tîrgu Lăpuș (cătunul Groape), Copalnic-Mănăstur (sat Preluca Veche), Vîma Mică (satele Sălnița, Aspra, Dealu Corbului și Vîma Mică), Boiu Mare (satele Românești și Prislop), Șomcuta Mare (satele Buteasa și Codrul Butesii), Coaş (sat Întrerâuri) și Remetea Chioarului (sat Berchezoaia).

Accesul spre rezervație și sit se realizează pe drumurile județene DJ 184B (Buteasa Râu - Codrul Butesii) și DJ 109G (Răzoare - Mesteacan), drumurile comunale: DC 42, 43 (Sălnița - Aspra - Preluca Nouă) și DC52 (Groape, Preluca Nouă) sau pe poteci (din Sălnița, Românești, Boiu Mare, Buteasa etc.).

Obiectivul principal și obiectivul specific

Foto: Viorel Coroian

Proiectul implementat de Asociația Profesională GeoMMed are ca obiectiv principal „Asigurarea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor din aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583 Cheile Lăpușului, în cadrul unui proces consultativ deschis, transparent și participativ vizând elaborarea planului de management și informarea/conștientizarea factorilor interesați cu privire la beneficiile conservării Siturilor Natura 2000”.

Prin domeniul și tematica abordate, de întărire a managementului siturilor Natura 2000 și implicit de dezvoltare a Rețelei Natura 2000 în România și de implementare a Directivelor Habitate și Păsări, proiectul contribuie direct la realizarea obiectivului specific 4.1. al Axei Prioritare 4 a POIM 2014-2020, și anume „Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate”. Prin intermediul proiectului se implementează o acțiune de tip A (elaborarea planului de management) pentru situl Natura 2000 vizat de proiect, contribuind astfel la protejarea și conservarea ariei naturale protejate Cheile Lăpușului.

Proiectul este finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Obiectivul Specific 4.1. Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate.

Obiectivele specifice ale proiectului constau în:

OS 1 - Elaborarea Planului de management pentru aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, în concordanță cu legislația în vigoare.

OS 2 - Creșterea nivelului de informare, educare și conștientizare a factorilor interesați cu privire la importanța și rolul ariilor naturale protejate vizate de proiect, evidențiindu-se conceptul de dezvoltare durabilă locală: dezvoltare economică viabilă, protecția mediului și menținerea/atingerea obiectivelor de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor de interes comunitar.

OS 3 - Dezvoltarea capacităților organizațiilor și instituțiilor implicate în managementul Sitului Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului.

Activitățile proiectului

„Planificarea managementului conservării biodiversității în aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria

Activitatea A.1.

Elaborarea Planului de management pentru aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, în concordanță cu legislația în vigoare.

Subactivități

A.1.1. Realizarea unui Studiu de inventariere - cartare detaliată a speciilor și a habitatelor de interes comunitar pentru situl Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, precum și cartografierea GIS a distribuției acestora, informații ce vor sta la baza elaborării Planului de management. (2018)

A.1.2. Realizarea unui Studiu privind mediul abiotic din aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, ce va sta la baza elaborării Planului de management. (2018)

A.1.3. Realizarea unui Studiu de evaluare detaliată a impactului antropic asupra ariei naturale protejate ROSCI0030 Cheile Lăpuşului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpuşului și cartografierea GIS spațială a impactului antropic generat în această arie protejată. (2018-2020)

A.1.4. Realizarea unui Studiu de evaluare a stării de conservare a speciilor și habitatelor din situl Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpuşului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpuşului, inclusiv elaborarea măsurilor de conservare/management. (2018-2020)

Buteasa

Copalnic Mănăştur

Târgu Lăpuş

A.1.5. Realizarea planurilor/protocoalelor de monitorizare a speciilor și a habitatelor de interes comunitar din aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpuşului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpuşului. (2020)

A.1.6. Elaborarea Planului de management aferent ariei naturale protejate ROSCI0030 Cheile Lăpuşului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpuşului, în concordanță cu standardele și legislația în vigoare. (2019-2020)

A.1.7. Realizarea procedurii de evaluare strategică de mediu (SEA), pentru Planul de Management aferent ariei naturale protejate ROSCI0030 Cheile Lăpuşului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpuşului, inclusiv aprobarea acestuia de către MMAP. (2020)

Activitatea A.2.

Activități de consultare, conștientizare și informare

Subactivități

A.2.1. Activități de promovare a proiectului și informare pentru diseminarea rezultatelor acestuia. (2018-2020)

A.2.2.1. Evaluarea gradului de informare și conștientizare a populației privind valorile și semnificația ariilor protejate - realizarea sondajelor de opinie înainte și după campania de informare și conștientizare. (2018-2020)

A.2.2.2. Creșterea gradului de informare și conștientizare a comunităților locale din arealul vizat de proiect, cu privire la valorile ariilor naturale protejate, prin organizarea a 7 întâlniri publice și distribuirea de materiale de informare și conștientizare. (2019-2020)

A.2.2.3. Realizarea unui site web pentru aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpuşului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpuşului. (2018-2020)

A.2.2.4. Creșterea gradului de informare a elevilor și profesorilor din arealul vizat de proiect, cu privire la importanța conservării habitatelor și a speciilor de interes comunitar din ariile naturale protejate vizate, prin organizarea în 7 unități școlare, a unor ateliere de lucru și discuții în cadrul orelor de dirigenție/biologie/geografie. (2019-2020)

A.2.2.5. Realizare unui film documentar și a unui film scurt, tip reclamă, pentru aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpuşului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpuşului. (2019)

Berchezoaia

Activitatea A.4.

Managementul proiectului (planificarea, implementarea și monitorizarea/evaluarea activităților. (2018-2020)

Activitatea A.6.

Elaborarea Cererii de finanțare și a DA-urilor aferente contractelor subsecvente Contractului de Finanțare. (2017-2018)

Șomcuta Mare

Activitatea A.3.

Întărirea capacității administrative

Subactivități

A.3.1 Sesiuni de instruire - cursuri (1 curs GIS și un curs referitor la managementul conservării biodiversității și un curs practic pe teritoriul ariei naturale protejate cu scopul deprinderii unor tehnici de monitorizare/inventariere a speciilor protejate, care au ca scop creșterea competențelor personalului din Unitatea de Implementare a Proiectului). (2018-2019)

A.3.2 Sistem informatic hardware și software (achiziția unui sistem informatic care să permită stocarea și accesarea la nevoie a datelor colectate de către experți, validarea studiilor și a rapoartelor pe baza informațiilor stocate). (2018)

A.3.3 Echipamente pentru monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar din aria vizată de proiect. (2018)

Activitatea A.5.

Auditul financiar al proiectului (2019-2020)

Rezultatele obținute în urma implementării proiectului:

2 sondaje de opinie realizate (înainte de demararea campaniei de conștientizare și după încheierea acesteia - fiecare realizat pe un eșantion de 300 de persoane) și două rapoarte de cercetare a sondajului (înainte și după realizarea campaniei de conștientizare);

1 (un) Studiu de inventariere - cartare detaliată a speciilor și habitatelor de interes comunitar din situl Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, realizat pentru a fi folosit ca suport în elaborarea Planului de management;

1 (o) Bază de date ce va conține cartografierea GIS a distribuției speciilor și habitatelor, realizată pentru a fi folosită la elaborarea Planului de management, inclusiv 10 hărți realizate: 1 hartă a Ecosistemelor; 6 hărți cu speciile de Habitate și 3

hărți ale speciilor pentru care a fost declarat situl Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului;

1 (un) Studiu privind mediul abiotic din aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, realizat pentru a fi folosit în elaborarea Planului de management;

1 (o) Bază de date ce va conține cartografierea GIS a tuturor factorilor abiotici din zona ariei naturale protejate ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, inclusiv 11 hărți: harta geologică, harta unităților de relief și a densității fragmentării acestuia, harta topografică, hipsometrică, harta expoziției versanților, a pantelor, geomorfologică, hidrografică, a temperaturilor, a precipitațiilor și harta claselor și tipurilor de sol;

1 (un) Studiu de evaluare detaliată a impactului antropic, inclusiv studiul socio-economic, realizat pentru a fi folosit ca suport în elaborarea Planului de management;

1 (o) Bază de date ce va cuprinde presiunile actuale și amenințările viitoare asupra speciilor și habitatelor din aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, inclusiv 1 harta GIS cu presiuni și amenințări;

1 (un) Studiu de evaluare a stării de conservare cu măsurile de management/conservare pentru speciile și habitatele din cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, realizat pentru a fi folosit ca suport în elaborarea Planului de management;

1 (o) Bază de date elaborată ce va cuprinde figurarea spațială a statutului de conservare a speciilor și a habitatelor din situl Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului, inclusiv 9 hărți: 6 hărți ale habitatelor și 3 hărți ale speciilor, folosite la elaborarea Planului de management;

9 Planuri/Protocoale de monitorizare a speciilor și habitatelor de interes comunitar din aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului;

1 (un) Plan de management elaborat, aferent ariei naturale protejate ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului;

1 (un) Studiu SEA realizat, inclusiv act de reglementare emis aferent Planului de Management și aprobarea planului de management;

2 conferințe organizate (o conferința de lansare a proiectului și o conferință de încheiere a proiectului și prezentarea rezultatelor obținute);

7 întâlniri publice de informare și conștientizare organizate în 7 localități din zona arealului vizat de proiect (o întâlnire pentru fiecare localitate), la care vor participa câte minimum 20 de persoane la (minimum 140 participanți în total);

1 (un) site web realizat în cadrul proiectului precum și sustenabilitatea acestuia asigurată timp de minimum 5 ani de la terminarea proiectului de către Custode - Asociația Profesională GeoMMed;

7 vernisaje (de câte 10 zile fiecare) și 7 ateliere de lucru/întâlniri organizate (câte 1 atelier de lucru în fiecare dintre cele 7 unități școlare considerate);

1 (un) film documentar și 1 (un) film scurt, tip reclamă, pentru aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului;

3 sesiuni de instruire, de câte 6 zile fiecare, realizate pentru 6 reprezentanți aparținând Custodelui;

1 (un) sistem informatic alcătuit din componente hard și soft (conform Planului de achiziții);

1 (un) set de echipamente IT/electronice și soft utilizate pentru monitorizarea stării de conservare (conform Planului de achiziții);

O echipă UIP funcțională

2 Rapoarte de audit

1 (un) contract de Servicii de consultanță pentru elaborarea cererii de finanțare și a DA-urilor aferente contractelor subsecvente Contractului de Finanțare.

Durata implementării proiectului este de 30 de luni, începând cu data de 21.06.2018.

Valoarea totală a proiectului este de 3.479.419,22 lei.

Valoare totală eligibilă a proiectului este de 3.479.419,22 lei și va fi finanțată astfel:
2.957.506,34 lei - valoare eligibilă nerambursabilă din FEDR;
521.912,88 lei - valoare eligibilă nerambursabilă din bugetul național.

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020.

Date de contact:

Tel: 0742.123.695

E-mail: office@geommed.ro

CERCETARE

PRIVIND COMPORTAMENTUL POPULAȚIEI ȘI EVOLUȚIA ACESTUIA DIN ZONELE LIMITROFE SITULUI NATURAL CHEILE LĂPUȘULUI 11.09.2020 - 14.09.2020

Prezenta cercetare și concluziile ei au fost întreprinse după 2 ani de la prima cercetare făcută în zona Sitului Natural Cheile Lăpușului și urmărește identificarea unei schimbări de comportament și atitudini de natură ecologică în rândul populației după implementarea unui proiect pe fonduri europene în zona Cheile Lăpușului.

Cercetarea va folosi același tip de întrebări, respectiv același chestionar cu cel din 2018, va fi aplicat aceleiași populații, din aceeași arie geografică; diferența metodologică dintre prima și a doua investigație sociologică este de timp, respectiv 2 ani de zile între prima cercetare din 2018 și a doua din 2020.

Ipoteza cercetării este o evoluție în atitudinea și comportamentul ecologic al populației din zona limitrofă ca rezultat a eforturilor întreprinse de cercetătorii și angajații din proiect.

Metodologie de cercetare
Situl Natural Cheile Lăpușului
Septembrie 2020

Populație (GT): 17.684 persoane
Mărimea eșantionului: 300 subiecți
Marja de eroare: 2,82%
Culegerea datelor: față în față, la domiciliul respondentului

Distribuția pe localități a eșantionului:

	Localitate	Populație	60% din populație	% din total populație	aprox. %	Nr. Chestionare
1	Boiu Mare	1276	765,6	0,039160324	4	12
2	Coaș	1378	826,8	0,042290695	4	12
3	Copalnic Mănăstur	5838	3502,8	0,17916769	18	54
4	Remetea Chioarului	3003	1801,8	0,092161797	9	27
5	Vima Mică	1637	982,2	0,050239381	5	15
6	Târgu Lăpuș	11744	7046,4	0,360422293	36	108
7	Șomcuta Mare	7708	4624,8	0,23655782	24	72
	TOTAL	32584		100%	100	300

Distribuția eșantionului pe categorii ocupaționale:

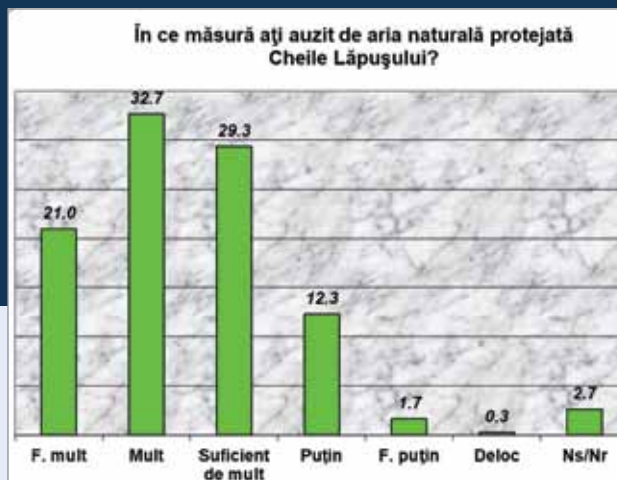
GT	Boiu Mare	Coaș	Copalnic Mănăstur	Remetea Chioarului	Vima Mică	Târgu Lăpuș	Șomcuta Mare	Total chestionare
Profesori	1	1	3	2	1	15	5	300
Elevi	3	3	11	5	3	20	15	
Primar, vice, cons. loc.	1	1	3	2	1	5	4	
Fermieri	1	1	2	1	1	3	2	
Proprietari terenuri	6	6	32	16	9	59	43	
Agenți economici	0	0	2	1	0	4	2	
Asociații agricole	0	0	1	0	0	0	0	
ONG-uri	0	0	0	0	0	2	1	
TOTAL	12	12	54	27	15	108	72	

Diagrama 1

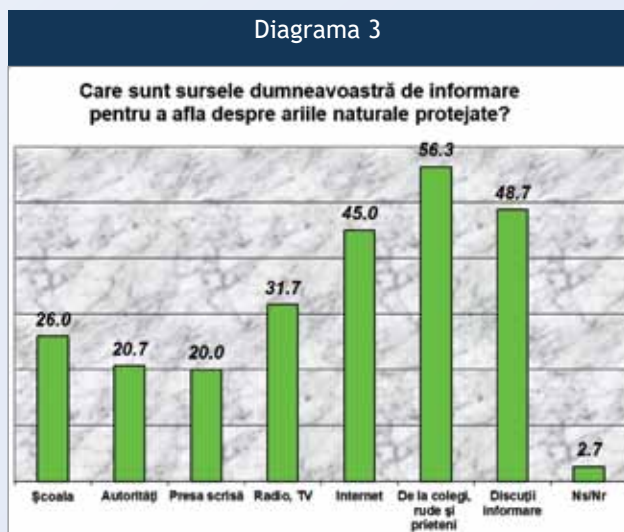
98.3 % din respondenți consideră că biodiversitatea/mediul/ecosistemele/natura au nevoie de protecție și conservare, în timp ce 1% consideră că nu au nevoie, iar 0.7% nu știu sau nu au răspuns.

Diagrama 2

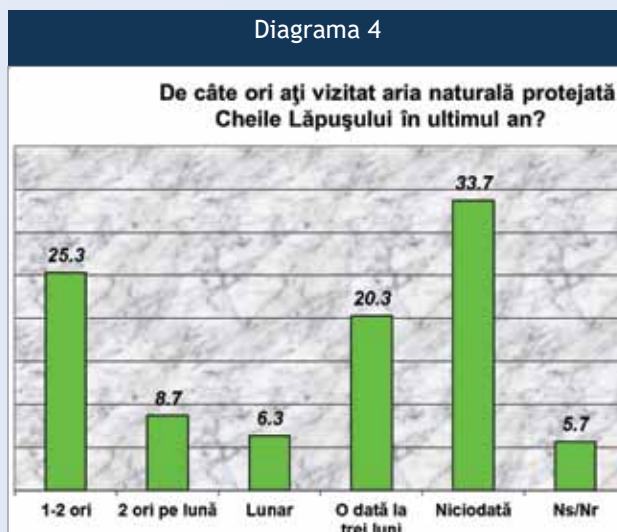
21% au auzit foarte mult de aria naturală protejată Cheile Lăpușului, 32,7% au auzit mult, 29.3% suficient de mult, 12.3% au auzit puțin, 1.7% foarte puțin, iar 0.3% nu au auzit deloc.

Diagrama 3

26% din respondenți se informează despre ariile naturale protejate de la școală, 20.7% de la autorități, 20% din presa scrisă, 31.7% de la radio și tv, 45% de pe internet, 56.3% de la colegi, rude și prieteni, 48.7% din discuții informare.

Diagrama 4

25.3% din respondenți au vizitat aria naturală protejată Cheile Lăpușului în ultimul an de 1-2 ori, 8.7% de 2 ori pe lună, 6.3% lunar, 20.3% o dată la 3 luni, 33.7% niciodată.

Diagrama 5

11.3% din respondenți cred că aria naturală protejată Cheile Lăpușului se confruntă cu poluarea produsă de firme economice din zonă, 47.3% poluarea produsă de locuitorii zonei, 32.3% neimplicarea autorităților, 44% lipsa de informare asupra ariei naturale protejate, 17% Exploatarea resurselor naturale, 54% tăierea pădurilor din zonă, 9.3% nerespectarea perioadelor de reproducere, popas și iernat, 14.3% braconajul iar 1.3% consideră că sunt alte probleme.

Care credeți că sunt principalele probleme cu care se confruntă aria naturală protejată Cheile Lăpușului?

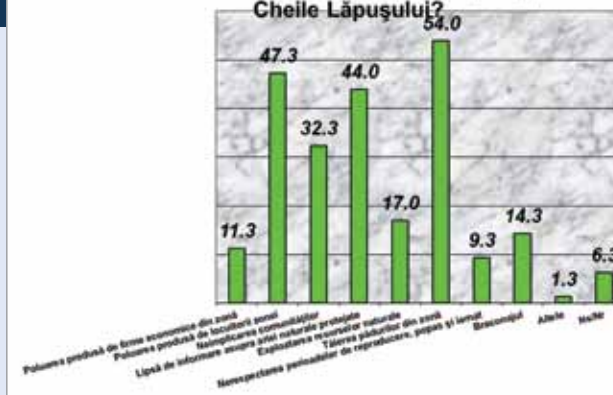
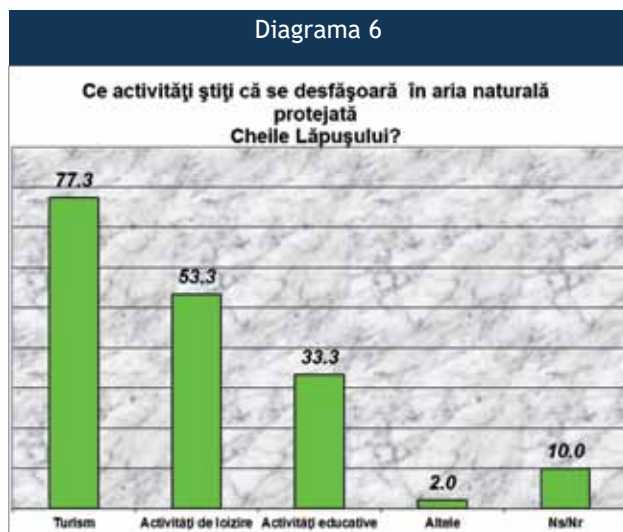
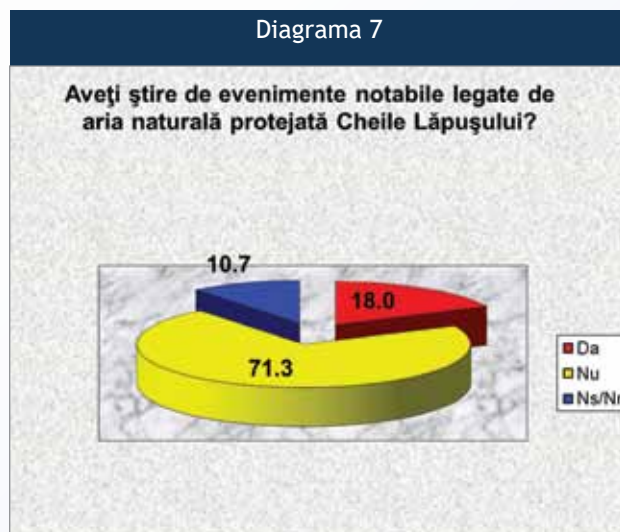

Diagrama 6

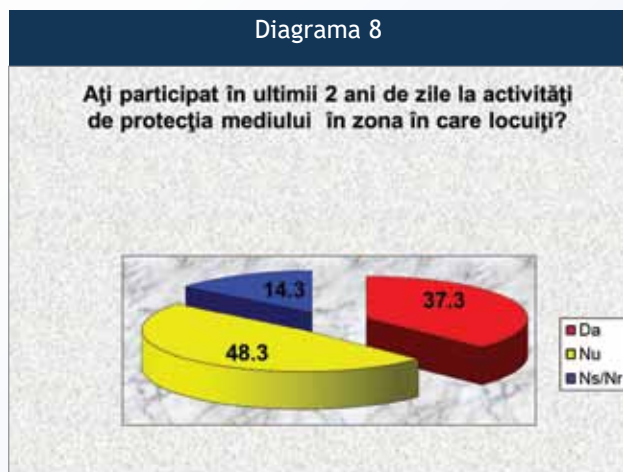
77.3% din respondenți susțin că în aria naturală protejată Cheile Lăpușului se practică turismul, 53.3% activități de loisir, 33.3% activități educative iar 2% consideră că se desfășoară alte activități.

Diagrama 7

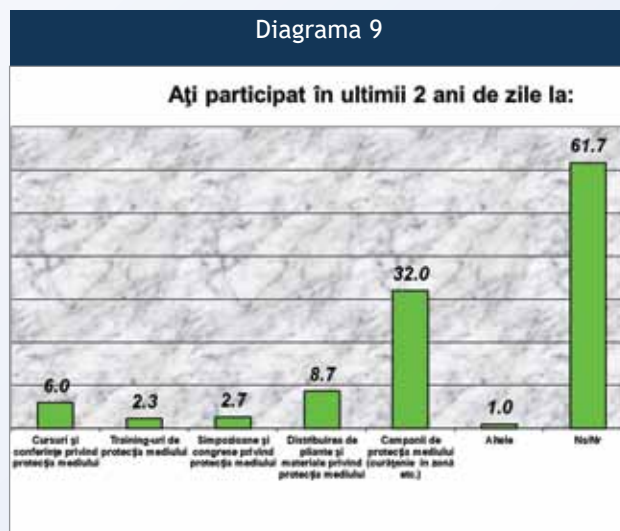
71.3% din respondenți nu au cunoștință de evenimente notabile legate de aria naturală protejată Cheile Lăpușului iar 10.7% cunosc evenimente notabile legate de aria naturală protejată Cheile Lăpușului.

Diagrama 8

48.3% din respondenți nu au participat în ultimii 2 ani la activități de protecția mediului în zona în care locuiesc în timp ce 37.3% au participat.

Diagrama 9

6% din respondenți au participat în ultimii 2 ani de zile la cursuri și conferințe privind protecția mediului, 2.3% la training-uri de protecția mediului, 2.7% la simpozioane și congrese privind protecția mediului, 8.7% distribuție de pliante și materiale privind protecția mediului, 32% la campanii de protecția mediului (curățenie în zonă) iar 1% alte activități. 61.7% nu au dorit să răspundă sau nu au știut să răspundă la această întrebare.

Instituțiile de învățământ au prevăzute în programele școlare sau de dirigenție teme privind protecția mediului în general și a zonei Cheile Lăpușului în special?

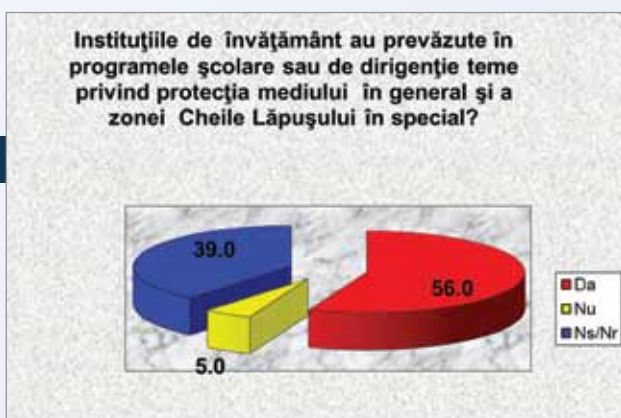
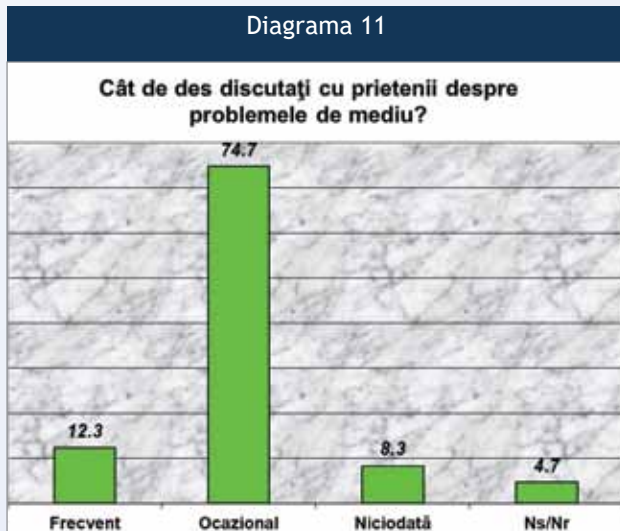

Diagrama 10

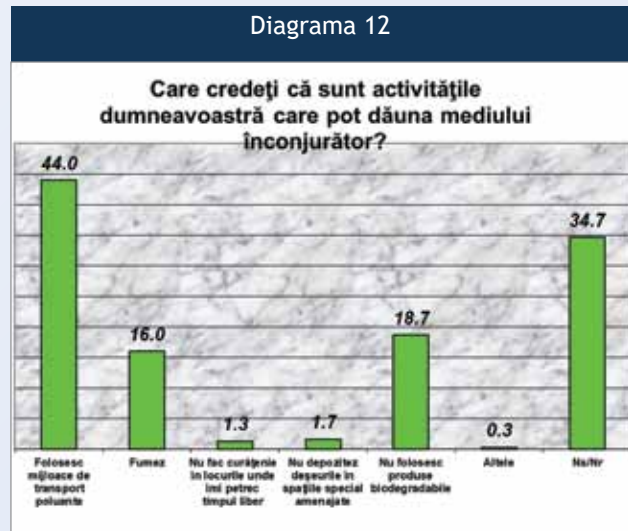
56% din respondenți consideră că instituțiile de învățământ au prevăzute în programele școlare sau de dirigenție teme privind protecția mediului în general și a zonei Cheile Lăpușului în special iar 5% din respondenți consideră că instituțiile de învățământ nu au prevăzute în programele școlare sau de dirigenție teme privind protecția mediului.

Diagrama 11

12.3% din respondenți discută frecvent cu prietenii despre problemele de mediu, 74.7% discută ocazional iar 8.3% din respondenți nu discută niciodată despre problemele de mediu cu prietenii.

Diagrama 12

44% din respondenți consideră că activitățile lor care pot dăuna mediului înconjurător sunt folosirea mijloacelor de transport poluante, 16% consideră că fumatul, 1.3% faptul că nu fac curățenie în locurile unde își petrec timpul liber, 1.7% faptul că nu depozitează deșeurile în spațiile special amenajate, 17.5% nu folosesc produse biodegradabile iar 0.3% consideră că au alte activități care pot dăuna mediului înconjurător.

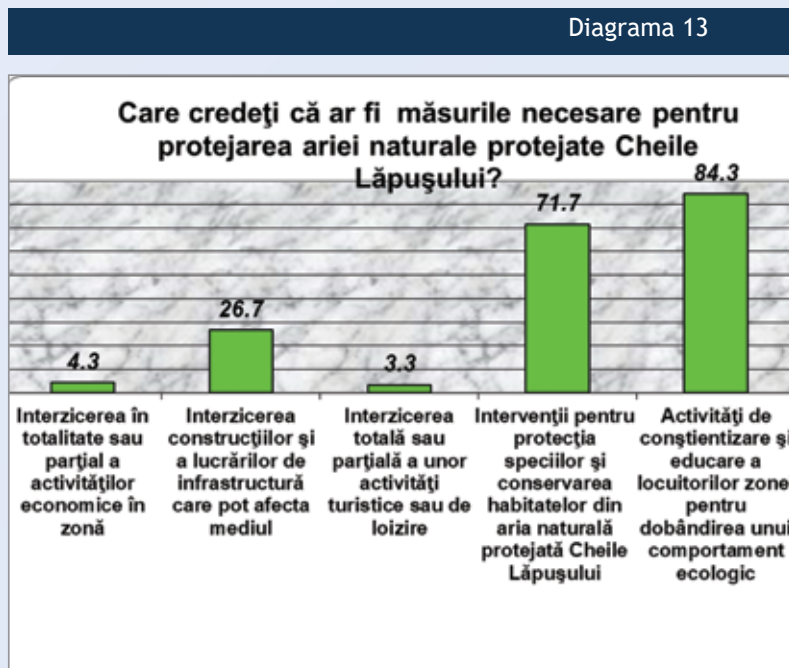
Considerați că existența unor arii naturale protejate pot afecta locurile de muncă din zonă?

Diagrama 13

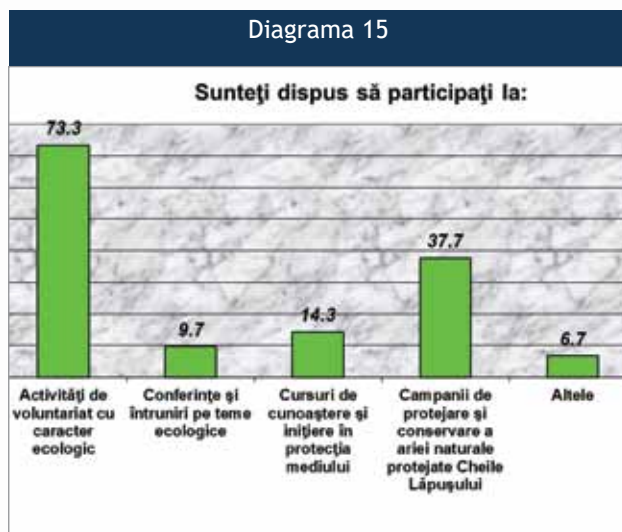
82% din respondenți consideră că existența unor arii naturale protejate nu pot afecta locurile de muncă din zonă în timp ce 2.7% consideră că existența unor arii naturale protejate pot afecta locurile de muncă din zonă. 15.3% nu știu sau nu doresc să răspundă la această întrebare.

Diagrama 13

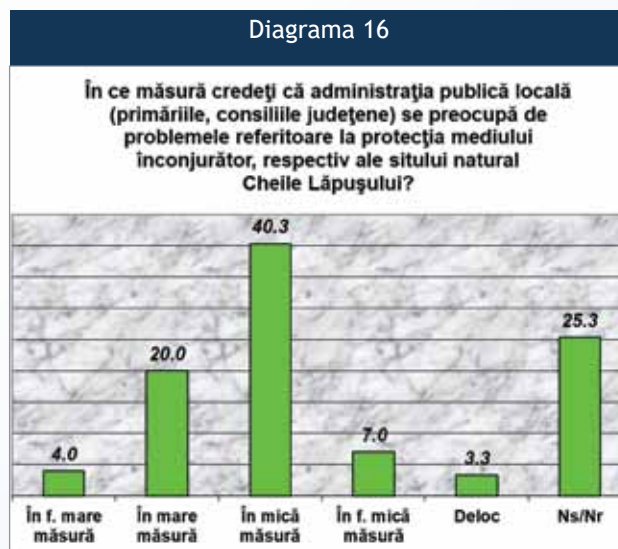
Când au fost întrebați de măsurile necesare pentru protejarea ariei naturale protejate Cheile Lăpușului 4.3% din respondenți consideră că interzicerea în totalitate sau parțial a activităților economice în zonă, 26.7% consideră că ar trebui interzise construcțiile și lucrările de infrastructură care pot afecta mediul, 3.3% consideră că ar trebui interzise total sau parțial activitățile turistice sau de loisir, 71.7% intervenții pentru protecția speciilor și conservarea habitatelor din aria naturală protejată Cheile Lăpușului iar 84.3% consideră că ar trebui să fie activități de conștientizare și educare a locuitorilor zonei pentru dobândirea unui comportament ecologic.

Diagrama 15

73.3% din respondenți sunt dispuși să participe la activități de voluntariat cu caracter ecologic, 9.7% la conferințe și întruniri pe teme ecologice, 14.3% la cursuri de cunoaștere și inițiere în protecția mediului, 37.7% la campanii de protejare și conservare a ariei naturale protejate Cheile Lăpușului iar 6.7% sunt dispuși să participe la alte activități.

Diagrama 16

4% din respondenți consideră că Administrația publică locală (primăriile și consiliile județene) se preocupă de problemele referitoare la protecția mediului înconjurător, respectiv ale sitului natural Cheile Lăpușului, 20% consideră că se preocupă în mare măsură, 40.3% consideră că se preocupă în mică măsură, 7% consideră că se ocupă în foarte mică măsură iar 3.3% consideră că APL nu se implică deloc în problemele de mediu înconjurător.

Diagrama 17

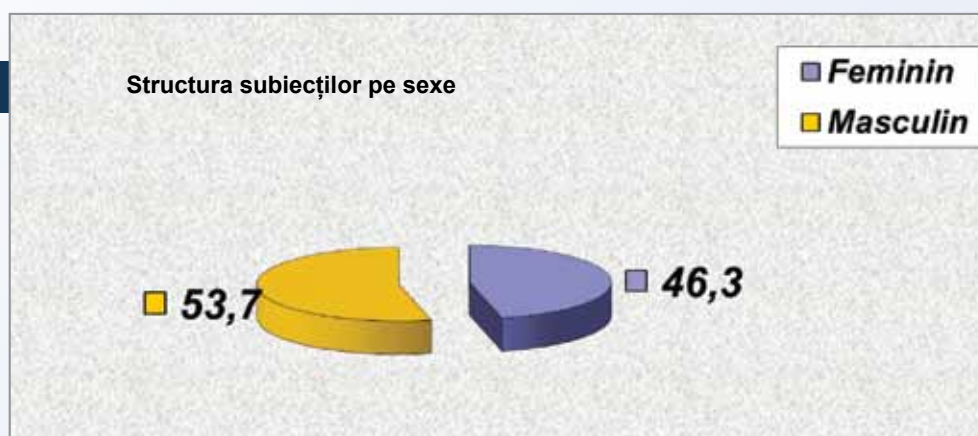

Diagrama 18

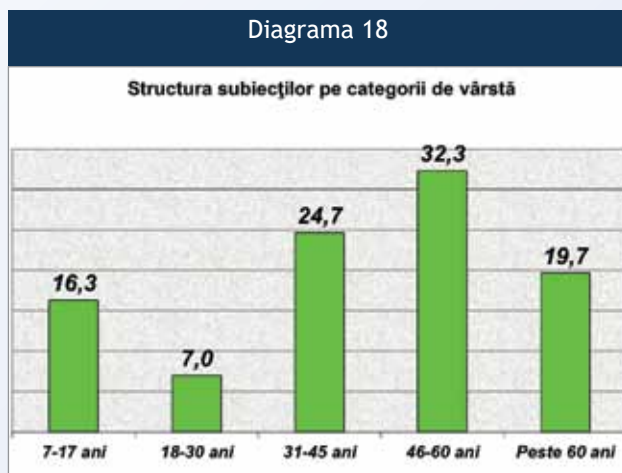

Diagrama 19

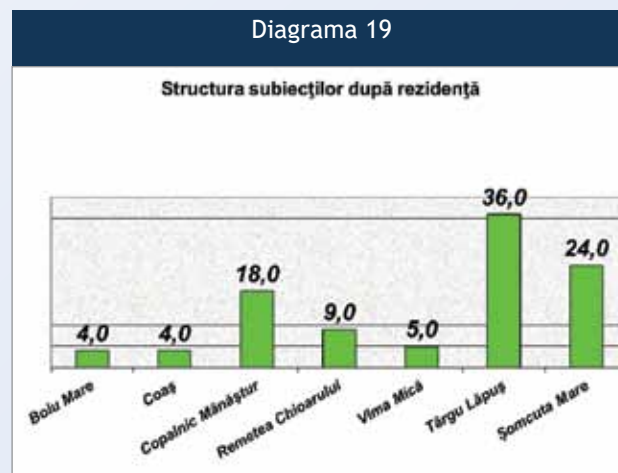

Diagrama 20

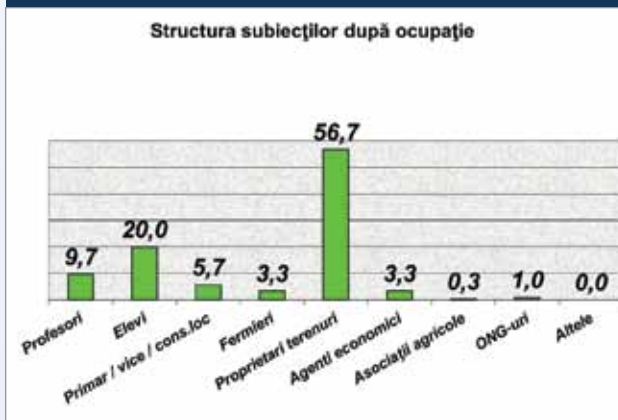
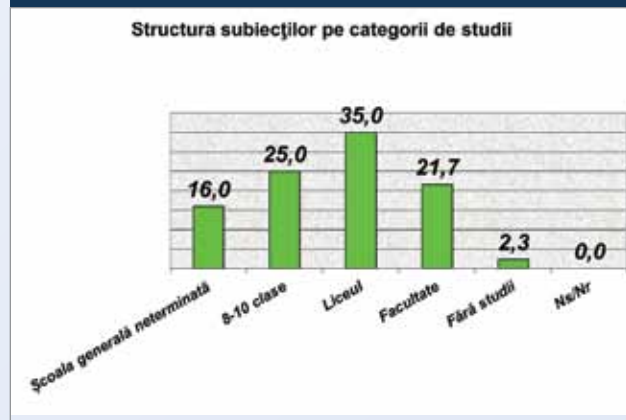

Diagrama 21

Cercetare comparativă

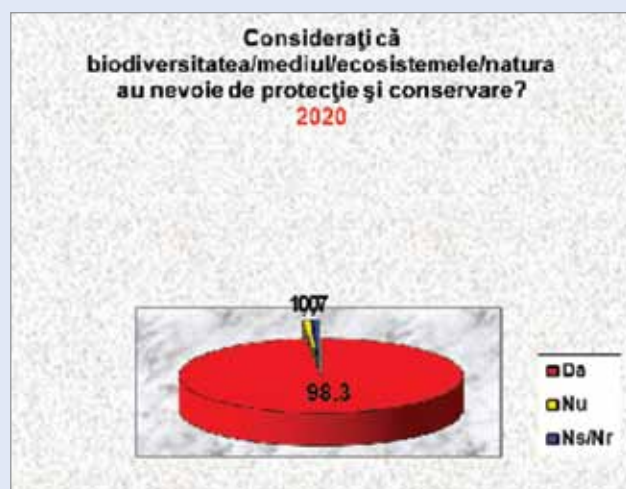
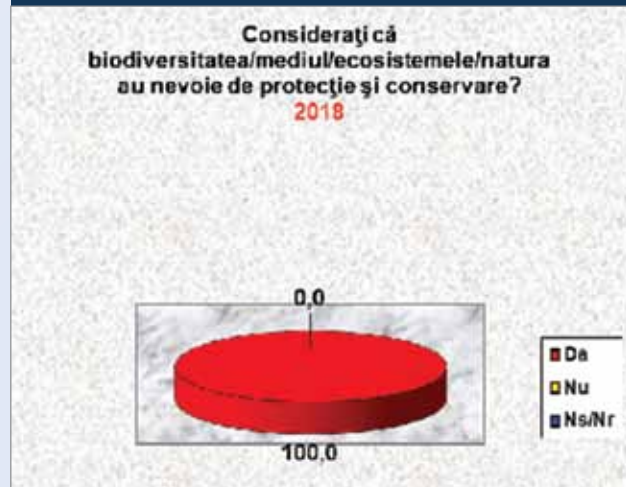
privind comportamentul populației și evoluția acestuia în zona limitrofă sitului natural „Cheile Lăpușului”

Metoda comparativă este o metodă proprie sociologiei și care constă în efectuarea unei investigații sociologice asupra unei populații determinate, unei arii geografice delimitate și unei problematice specifice. După încheierea cercetării și trecerea unei perioade de timp determinate se efectuează o nouă cercetare sociologică asupra aceleiași populații, aceleiași zone geografice, cu aceeași problemă și apoi se compară datele, rezultatele celor două cercetări efectuate. Ideea este de a evidenția o evoluție a fenomenului cercetat și de a pune în evidență factorii care au determinat această evoluție. În final, evidențiindu-se un progres sau cel puțin o schimbare în comportamentul populației.

Metoda comparativă a fost aplicată în acest înțeles la studiul comportamentului populației din zona limitrofă Cheilor Lăpușului, într-o perioadă de 2 ani de la prima cercetare la a doua cercetare.

Prezentăm în continuare studiul comparativ a cercetărilor din 2018 și 2020 efectuate asupra populației din aria limitrofa Cheilor Lăpușului.

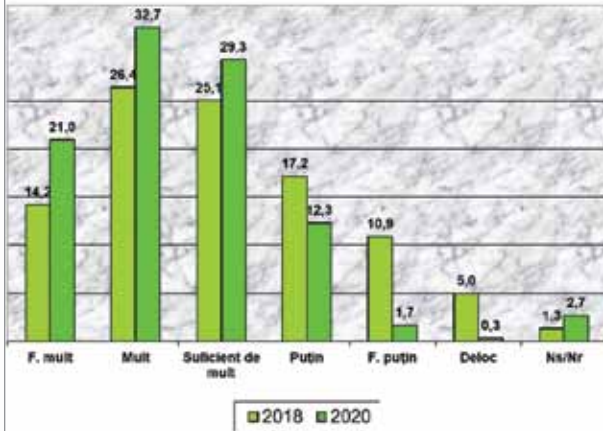
Nr. 1

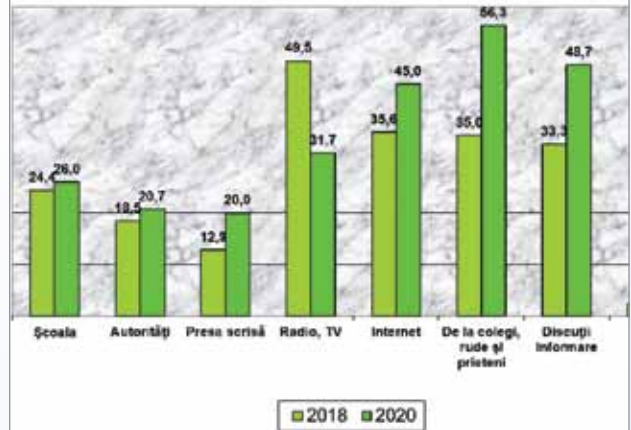
Nr. 2

În ce măsură ați auzit de aria naturală protejată Cheile Lăpușului?

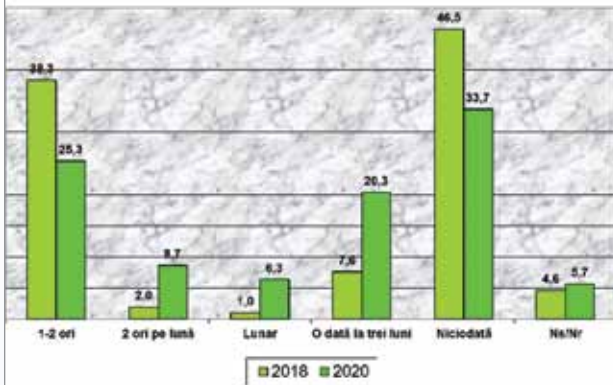
Nr. 3

Care sunt sursele dumneavoastră de informare pentru a afla despre ariile naturale protejate?

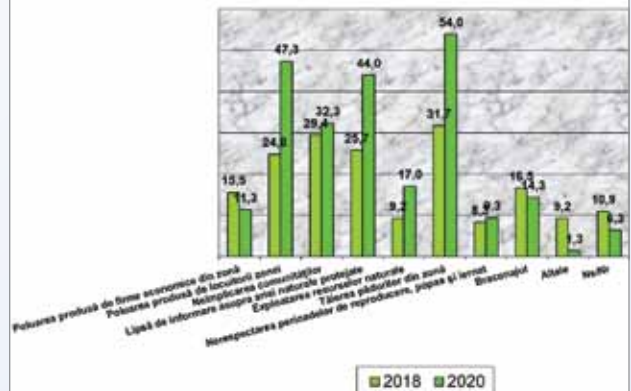
Nr. 4

De câte ori ați vizitat aria naturală protejată Cheile Lăpușului în ultimul an?

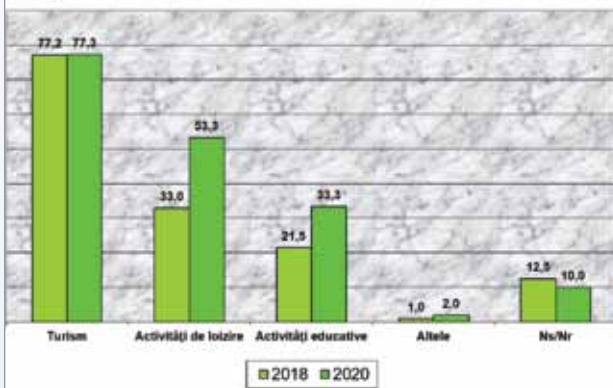
Nr. 5

Care credeți că sunt principalele probleme cu care se confruntă aria naturală protejată Cheile Lăpușului?

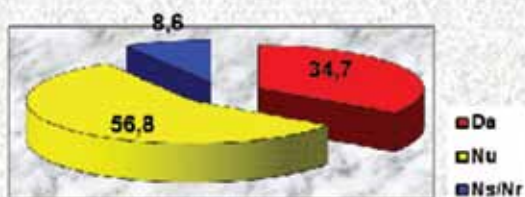
Nr. 6

Ce activități știți că se desfășoară în aria naturală protejată Cheile Lăpușului?

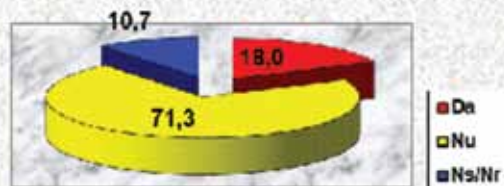

Nr. 7

Aveți știre de evenimente notabile legate de aria naturală protejată Cheile Lăpușului?
2018

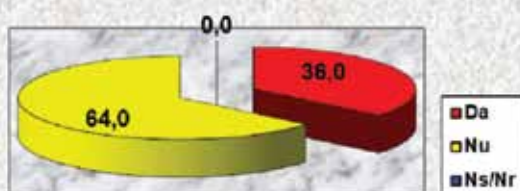

Aveți știre de evenimente notabile legate de aria naturală protejată Cheile Lăpușului?
2020

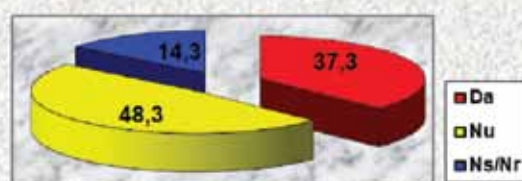

Nr. 8

Ați participat în ultimii 2 ani de zile la activități de protecția mediului în zona în care locuiți?
2018

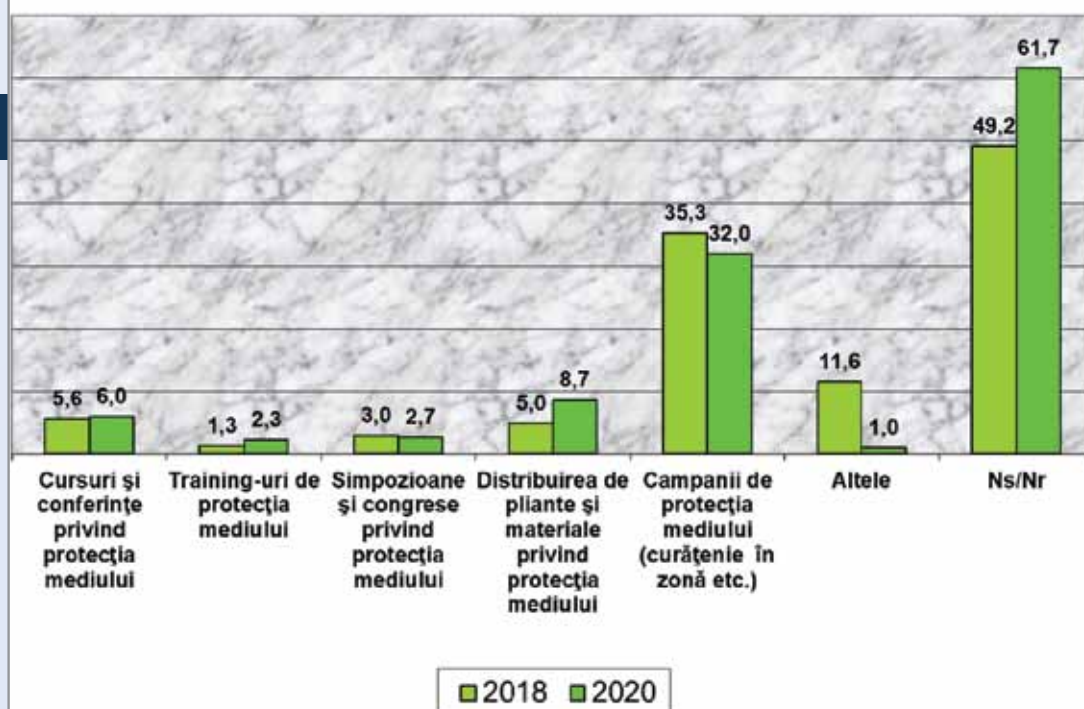

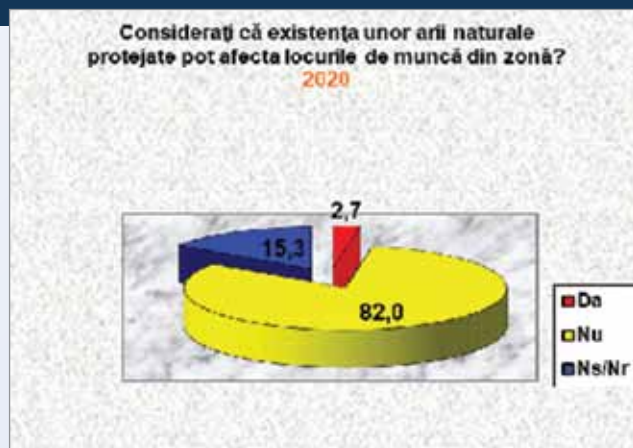
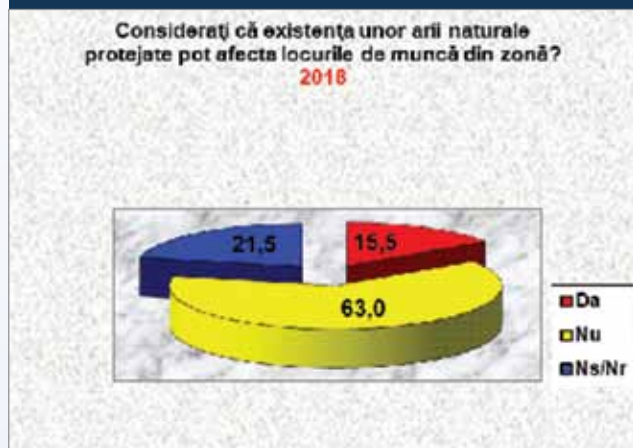
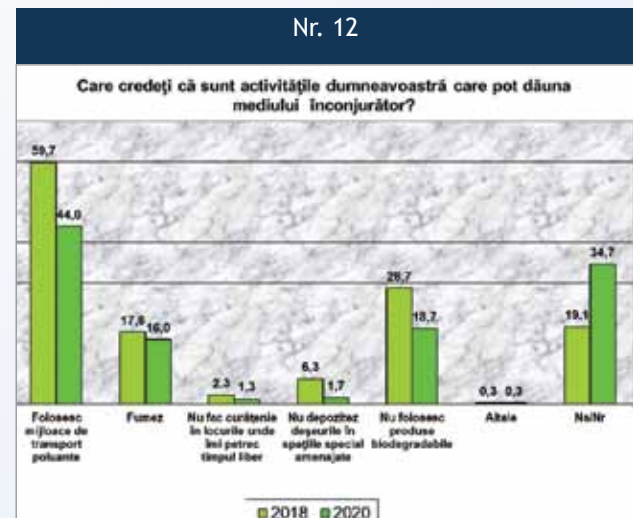
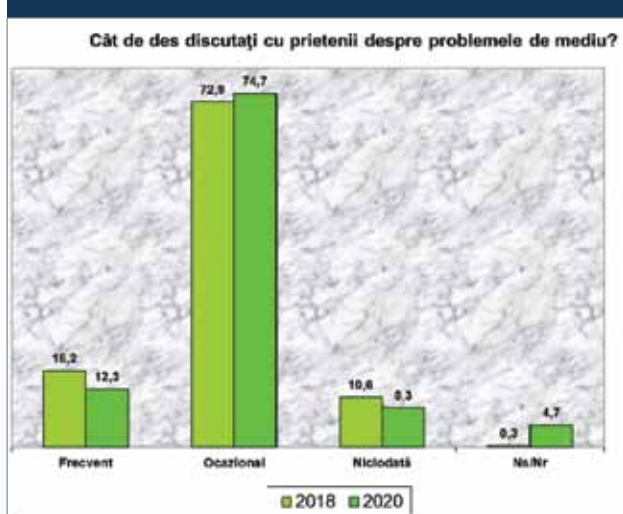
Ați participat în ultimii 2 ani de zile la activități de protecția mediului în zona în care locuiți?
2020

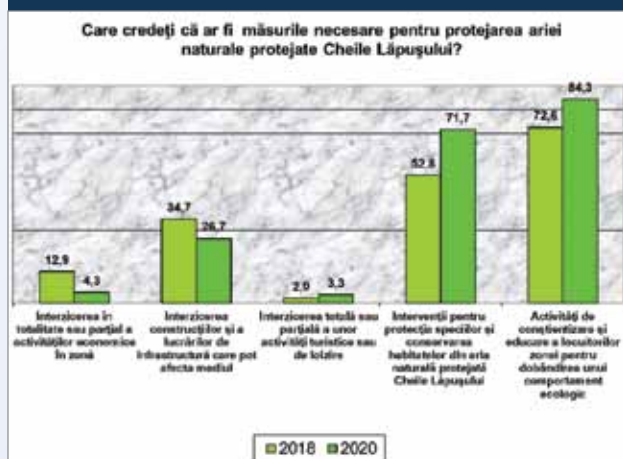
Nr. 9

Ați participat în ultimii 2 ani de zile la:

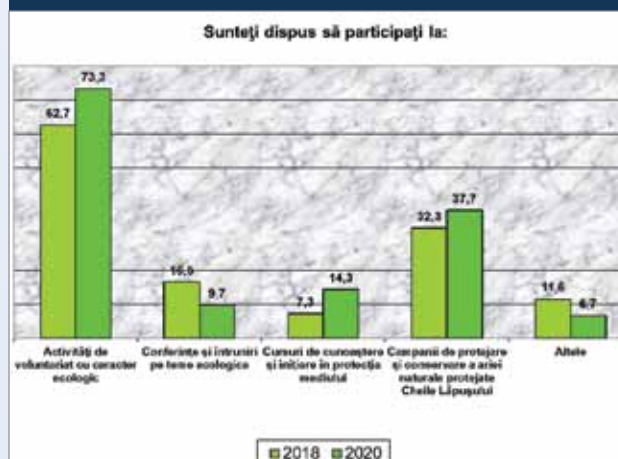

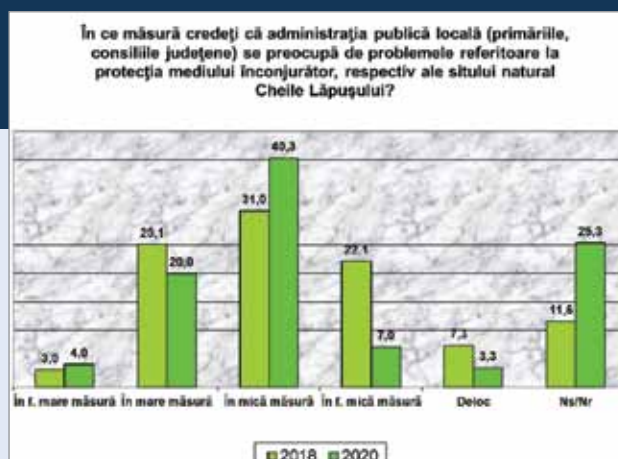
Nr. 14

Nr. 15

Nr. 16

CONCLUZII

1. Metodologia folosită în prima parte a fost cea a anchetei sociologice probabilistice eșantionate și stratificate aplicată la nivelul populației din aria limitrofă sitului natural „Cheile Lăpușului”. În a doua parte, s-a folosit metoda comparativă din cadrul sociologiei care urmărește evidențierea unei evoluții sau nu a fenomenelor și problematici cercetate;

2. Cercetarea a pus în evidență o serie întregă de schimbări la nivelul mentalităților și comportamentului populației în ultimii 2 ani, vis a vis de problematica ecologică și atitudinea față de protejarea mediului, în sens pozitiv. Considerăm că această evoluție de mentalitate se datorează și acțiunii și activităților din cadrul proiectului pe fonduri europene, desfășurat în ultimii 2 ani în acest areal, a acțiunii membrilor și întregului personal din cadrul proiectului „GeoMMed”, după cum urmează:

3. Constatăm o creștere a gradului de notorietate a problematicii a sitului natural „Cheile Lăpușului” semnificând un contact mai mare cu această problematică a populației (vezi tabel nr. 2);

4. Modalitățile de diseminare a informației în rândul populației au privilegiat internetul, comunicarea verbală între grupuri. Constatăm o creștere a implicării autorității, școlii, mass-mediei în diseminarea informațiilor legate de „Cheile Lăpușului” (vezi tabel nr. 3);

5. Mult mai multă populație a luat contact de mai multe ori cu „Cheile Lăpușului”, față de perioada anterioară (vezi tabel nr.4);

6. Rămân în continuare ca probleme agravante încă insuficienta informație a populației, tăierea pădurilor, poluarea generală (vezi tabel nr.5);

7. Se constată o creștere a numărului de activități de recreere și educaționale în Cheile Lăpușului, dublată de o creștere a nr. populației participante în special și apetența populației pentru campanii de protecție a mediului înconjurător (vezi tabelele nr. 6, 7, 8, 9, 10);

8. Problematika ecologică a devenit un subiect cotidian în rândul populației, existând preocupări și desfășurându-se discuții și identificându-se probleme, populația fiind totodată dispusă să participe la activități de voluntariat în zonă (vezi tabele 11-16);

9. În final, considerăm că și prin aceste metode sociologice s-a pus în evidență o schimbare a mentalității populației, sau cel puțin începutul schimbării, fapt care ne îndreptățește la un optimism privind adoptarea într-o perspectivă nu prea îndepărtată a unui comportament integral ecologic a populației limitrofe „Cheile Lăpușului”. De asemenea, se poate remarca eficiența muncii depuse de persoanele din cadrul proiectului, ceea ce ar permite ca proiectul să fie recomandat ca proiect de bune practici.

Sociolog, Liviu Bozga
17.09.2020

HABITATE DE INTERES CONSERVATIV

În baza cărora a fost declarată aria/ariile naturale protejate

Habitatele de interes comunitar vizate de activitățile de conservare enumerate în Anexa I a Directivei Habitate și în Anexa 2 la OUG 57/2007 și situația acestora conform datelor din Formularul Standard al sitului ROSCI0030, sunt prezentate în Tabelul de mai jos:

Cod habitat	Denumire habitat	Elemente privind evaluarea habitatelor în sit				
		Suprafața ocupată %	Reprezentativitate	Suprafața relativă	Stare de conservare	Evaluare globală
6430	Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	1%	B - bună	2-15%	B - bună	Bună
3260	Cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane, cu vegetație din Ranunculion fluitantis și Callitricho-Batrachion	1%	B - bună	2-15%	B - bună	Bună
91V0	Păduri dacice de fag - Symphyto-Fagion	80%	B - bună	2-15%	B - bună	Bună
91E0*	Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> - Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae.	1%	B - bună	2-15%	B - bună	Bună
9110	Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum	1%	B - bună	2-15%	B - bună	Bună
9180*	* Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene	0,01%	C - semnificativă	2-15%	B - bună	Considerabilă

Păduri aluviale

SPECII

Lutra lutra

Română: Vidră
Engleză: Eurasian otter

Vidra este un mamifer adaptat la viața acvatică și se regăsește în toate bazinele hidrografice majore din România.

Caracteristici morfo-biometrice ale vidrei în România: trupul său este adaptat legilor hidrodinamicii, la fel și coada, groasă la bază ce se subțiază spre vârf, utilizată la înaintat și cârmuit. Degetele sunt unite de o membrană interdigitală, ajutând foarte mult la înot și propulsat. Capul mic cu o formă hidrodinamică face mult mai facilă înaintarea pe sub apă. Greutatea unui mascul este în general de 6-8 kg, pe când femela cântărește aproximativ 4-5 kg - Jedrzejewski, 2010 et. al-.

Acest mustelid poate ajunge la dimensiuni de până la 1 metru și jumătate lungime și la o greutate de 15 kilograme. Blana are o culoare generală de castaniu închis, mai deschisă ca nuanță pe pântec și ceva mai surie pe partea din față a capului, iar blana este mai deasă și mai lucioasă. - Manolache 1977 et. Al.

Perioade critice - În perioada rece, vidra poate fi afectată de accesibilitatea la sursele disponibile de hrană, iar în perioada de reproducere - nașterea puilor până la înțârcare - de asemenea poate fi vulnerabilă - afectată de atacul prădătorilor - câini hoinari în special, dar și de eventualii braconieri sau pescari.

Cerințe de habitat - Prezența vidrei este strâns legată de existența resurselor de hrană. În România vidra este răspândită în întreaga țară, cu deosebire în lacurile și văile apelor mari, dar mai ales în bălțile și Delta Dunării - Brehm, 1964 -. Existența locurilor bogate în pește, atrage vidra până sus la munte, la peste 1500 de metri, în preajma pâraielor cu păstrăvi. Uneori, în căutarea locurilor prielnice, trece cumpăna apelor, peste creasta munților.

Dieta. Principalul sortiment de hrană pentru vidră îl reprezintă peștele de toate formele și mărimile, căci se încumetă să atace și pește mare pe care, după ce îl răpune, îl scoate pe mal, depozitându-l într-un loc anume sub o piatră sau un buștean, unde îl poate păstra multă vreme, apoi mănâncă doar părțile bune din el. De obicei alege partea sângerie de la branhiile peștelui și carnea fără oase a spatelui, restul lăsându-l pentru alții. În afara peștelui, vidra mănâncă raci, amfibieni, melci, păsări și șoareci de apă. - Manolache 1977 et. al -. Habitatul preferat de vidră în ROSCI0030 Cheile Lăpușului este format din habitatele ripariene de pe pârâul Lăpuș ce conțin specii pradă, îndeosebi pești și amfibieni. Utilizarea arealului ROSCI0030 Cheile Lăpușului este în mare măsură determinată de abundența de specii de pradă. Habitatele preferate în sit de către specia *Lutra lutra* sunt localizate de-a lungul cursului pârâului Lăpuș, în special cel unde viteza apei este mai redusă.

Bombina variegata

Izvoarașul - buhaiul - cu burta galbenă

Morfologie: habitus mai puternic și mai îndesat decât *Bombina bombina*, în general lungimea medie a adulților rar depășește 5 cm. Capul mai lat decât lung, botul rotunjit cu limba circulară, imobilă, aderentă la planșeul bucal. Ochii mari cu pupila cordiformă, timpanul nu este vizibil. Dacă se îndoaie picioarele în unghi drept față de axul corpului articulațiile tibio-tarsale se ating, iar tibia e egală cu femurul. Grosimea pielii este în medie 296,6 microni, mai mare decât la *Bombina bombina*, datorită faptului că este mai terestră. Pielea este verucoasă, fiind acoperită de negi mari, ascuțiți, înconjurați de numeroși negi, mai mici. Negii prezintă spini. Masculii au în general corpul mai scurt decât femelele. Membrele lor anterioare sunt mai groase, iar în timpul împerecherii apar calozități nupțiale închise la culoare pe partea internă a degetelor și a brațului. Masculul nu are saci vocali - Fuhn, 1960; Cogălniceanu et al., 2000.

Habitat: *Bombina variegata* ocupă regiunile de deal, colinare și montane, de la 150 m până la aproape 2000 m - în Munții Retezat. Se produce o separare ecologică a celor două specii, *Bombina bombina* ocupând exclusiv șesul - Ghira et al., 2003 -. Este mai puțin pretențioasă în alegerea habitatului, fiind găsită în bălți și băltoace temporare sau permanente, atât curate cât și poluate, chiar și cu concentrații mari de hidrogen sulfurat sau săruri - www.amphibiaweb.org -, cu sau fără vegetație, mlaștini, pâraie cu curs mai lin, izvoare, inclusiv în apa strânsă în urme de roți. Este printre primele specii de amfibieni ce ocupă zonele deteriorate de activitățile umane - Cogălniceanu et al., 2000 -. Pe perioadele de secetă se ascunde în locuri umede până ce ploile refac bălțile - Fuhn, 1960-.

Bombina variegata

Perioade critice - Lunile de primăvară și vară în care au loc reproducerea și metamorfoza, precum și perioadele de secetă, în care suprafețele acvatice se reduc.

Specia a fost observată în mai multe puncte în sit sau la limita acestuia, însă situl nu prezintă un număr mare de habitate acvatice favorabile pentru reproducerea speciei din cauza topografiei terenului cu pante mari și a vitezei mari de curgere a râului ce străbate situl.

Au fost identificați un număr de 34 de indivizi, majoritatea adulți, în 12 habitate acvatice precum bălți temporare - bălți pe drum - sau 63 permanente - gâldan, izvor, marginea râului - aflate la marginea sau în interiorul pădurii și fânațelor, la altitudini ce variază între 211 și 364 m. Au fost inventariate mai multe habitate acvatice potențiale pentru reproducerea speciei. Habitatele sunt localizate pe drumuri forestiere - în bălți și în pădure tot în bălți.

Stârcul Cenușiu

Carabus variolosus

Gândacul amfibiu

Este un gândac destul de mare, cu lungimea de 20-33 mm. Corpul negru, lucios, capul prezintă rugozități punctate. Șanțul exterior de la baza mandibulelor mai mult sau mai puțin alungit. Pronotul cordiform, ușor convex. Marginile laterale ale pronotului lățite, puțin ridicate, prevăzute cu câte un por setiger median și unul bazal. Gropițele de la baza pronotului circulare, relativ adâncite. Unghiurile posterioare ale pronotului de forma unor lobi triunghiulari lungi, curbați posterior. Elitrele puternic convexe, cu umerii proeminenți. Marginile laterale ale elitrei zimțate subhumeral și sinuate apical. Intervalele primare carenate întrerupte de gropițe mari, spațiul dintre intervalele primare dispune de rugozități accentuate. Intervalele secundare întrerupte adesea de rugozități, iar cele terțiare absente sau ele se prezintă sub forma unor granule fine, dispuse longitudinal. Capătul anterior al intervalului 3 primar proeminent, între acesta și seria umbelicită se află un rând de gropițe mari.

Perioade critice - Perioada critică pentru adulți este perioada de activitate și de reproducere, și anume lunile aprilie - iunie, dar și în septembrie.

Cerințe de habitat - Este o specie stenotopă, higrofilă, paludicolă fiind un bun indicator al zonelor umede din pădurile naturale. Întrucât pentru dezvoltarea adecvată a speciei este esențial un mediu extrem de umed, *Carabus variolosus*

Carabus variolosus

trăiește doar în habitatul îngust din imediata vecinătate a malurilor pâraielor permanente și zonelor mlăștinoase din pădurile naturale sau aproape naturale, iar uneori poate fi întâlnit și în apă, mergând pe vegetația acvatică. Vegetația lemnoasă din habitat constă de obicei din arin, fag sau carpen. Specia evită solurile acide, deci numărul de conifere în habitat trebuie să fie mic - acele de conifere duc la acidifierea solului. Se hrănește cu diferite specii de nevertebrate edafice și chiar acvatice - crustacee, amfipode.

În urma colectărilor efectuate în campaniile de teren din perioada aprilie - iunie și septembrie 2019, specia a fost identificată în multe locații la nivelul sitului. Mai exact, au fost identificați indivizi ai speciei *Carabus variolosus* în Valea Rea și Valea Boiului, dar și în habitate din zona Răzoare și zona Buteasa. Deși habitate potențiale au fost identificate și în zona Remecioara, specia nu a fost identificată în urma colectărilor din teren.

Păduri dacice de fag

Habitatul speciei
Carabus variolosus

PLANUL DE MANAGEMENT

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PLANULUI DE MANAGEMENT

Planul de management este documentul oficial care descrie și evaluează situația prezentă a ariilor naturale protejate vizate de acesta și stabilește cadrul general și specific de desfășurare al acțiunilor din următorii cinci ani, necesar a fi implementate în scopul protecției și conservării elementelor patrimoniului natural protejat din arealul acestora. Planul de management stă la baza activităților din perimetrul ariei naturale protejate, asigurând integrarea aspectelor de conservare a biodiversității și patrimoniului cultural în strategiile și planurile de dezvoltarea socio-economică a zonei, constituind totodată, un instrument util de cooperare a administratorului cu factorii de interes local. Perioada de valabilitate a Planului de management este de 5 ani de la data intrării în vigoare a actului normativ de aprobare a acestuia. Modificarea Planului de management se poate realiza la propunerea administratorului ariei naturale protejate și parcurgerea procedurilor legale în vigoare.

Scopul Planului de management pentru aria naturală protejată

Scopul Planului de management este de a oferi un instrument de gestiune a ariei naturale protejate, care să permită o dezvoltare durabilă a comunităților umane, conservarea speciilor și habitatelor de interes comunitar, a diversității biologice și a elementelor geologice și geomorfologice specifice din aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583 Cheile Lăpușului, integrând activități antropice care să nu depășească capacitatea de suport a teritoriului.

Obiective generale, măsuri generale, măsuri specifice/management și activități

Pentru definirea obiectivelor generale s-a folosit nomenclatorul Teme din Ghidul de elaborare a Planurilor de management ale ariilor naturale protejate aprobat prin Ordinul nr. 304/02.04.2018 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 380 din 03 mai 2018. Pentru fiecare obiectiv general au fost definite obiective specifice constând în activități și măsuri restrictive.

Obiectivele generale au fost formulate pornind de la amenințările cu care se confruntă situl Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului și rezervația naturală 2.583 Cheile Lăpușului și de la nevoile

de dezvoltare ale comunităților locale, după cum urmează:

- **Obiectivul general 1:** Asigurarea conservării habitatelor și speciilor de interes comunitar pentru care situl Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului (incluzând rezervația naturală Cheile Lăpușului) a fost desemnat în sensul menținerii/atingerii stării de conservare favorabilă.

- **Obiectivul general 2:** Asigurarea bazei de date/informații referitoare la habitatele și speciile pentru care situl Natura 2000 a fost desemnat, inclusiv starea de conservare a acestora, cu scopul de a oferi suportul necesar pentru managementul conservării biodiversității și evaluarea eficienței managementului.

- **Obiectivul general 3:** Asigurarea managementului eficient al ariei naturale protejate cu scopul menținerii/atingerii stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor de interes comunitar pentru care situl Natura 2000 a fost desemnat.

- **Obiectivul general 4:** Creșterea nivelului de conștientizare - îmbunătățirea cunoștințelor și schimbarea atitudinii și comportamentului - pentru grupurile interesate care au impact asupra conservării biodiversității.

- **Obiectivul general 5:** Promovarea utilizării durabile a resurselor naturale, ce asigură suportul pentru a habitatele și speciile de interes comunitar pentru care situl Natura 2000 a fost desemnat.

- **Obiectivul general 6:** Crearea de oportunități pentru desfășurarea unui turism durabil, prin intermediul valorilor naturale și culturale, cu scopul limitării impactului asupra mediului.

Foto: Viorel Coroban

Măsură specifică /măsură de management

Măsurile prevăzute au ca prioritate respectarea obiectivelor de management rezultate din categoria ariei naturale protejate, a legislației naționale, liniilor directe ale Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii - IUCN - privind managementul ariilor naturale protejate și directivelor europene. Măsurile iau în considerare prioritățile naționale, condițiile economice, sociale și culturale ale comunității locale, precum și particularitățile regionale și locale ale zonei.

Nr.	Cod OS	Cod OG	Denumire
1.	OS 1.1	OG 1	Asigurarea conservării speciilor și habitatelor pentru care situl a fost declarat, în sensul atingerii / menținerii stării de conservare favorabilă a acestora.
2.	OS 2.1	OG 2	Completarea / actualizarea inventarelor și evaluarea detaliată a stării de conservare pentru habitatele și speciile pentru care situl a fost declarat.
3.	OS 3.1	OG 3	Funcționarea eficientă a structurii implicate în managementul ariilor naturale protejate.
4.	OS 3.2	OG 3	Materializarea limitelor pe teren și menținerea acestora.
5.	OS 3.3	OG 3	Urmărirea respectării regulamentului și a prevederilor Planului de management.
6.	OS 3.4	OG 3	Asigurarea finanțării / bugetului necesar pentru implementarea Planului de management.
7.	OS 3.5	OG 3	Asigurarea logisticii necesare pentru managementul eficient al ariei naturale protejate.
8.	OS 3.6	OG 3	Evaluarea și monitorizarea implementării Planului de management.
9.	OS 3.7	OG 3	Realizarea raportărilor necesare către autoritățile cu atribuții în domeniul protecției mediului.
10.	OS 4.1	OG 4	Elaborarea Strategiei și a Planului de acțiune privind comunicarea și conștientizarea publicului.
11.	OS 4.2	OG 4	Implementarea Strategiei și a Planului de acțiune privind comunicarea și conștientizarea publicului.
12.	OS 5.1	OG 5	Promovarea utilizării durabile a resurselor forestiere.
13.	OS 5.2	OG 5	Promovarea unei dezvoltări durabile a localităților aflate în vecinătatea sitului Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului.
14.	OS 6.1	OG 6	Promovarea și sprijinirea activităților tradiționale din vecinătatea acestuia.
15.	OS 6.2	OG 6	Elaborarea Strategiei de management a vizitatorilor.
16.	OS 6.3	OG 6	Implementarea Strategiei de management a vizitatorilor.
17.	OS 6.3	OG 6	Managementul infrastructurii de vizitare a obiectivelor naturale și antropice.

Cascada Pișătoarea

Obiective naturale

lată care sunt câteva dintre cele mai cunoscute obiective naturale din zonă, destinația celor care vor să cunoască locurile la pas

Custura Cetățelei

Custura Cetățelei - aflată pe malul stâng al râului Lăpuș, este o formațiune stâncoasă, din calcare dolomitice cristaline, sub formă de ferestru, înălțuită de apele Lăpușului. De pe custură avem o priveliște minunată spre Piatra Ciutei și-n amonte până la Vadul Vimei se văd gospodăriile din Dealu Corbului. În dreapta se poate coborâ la peștera din Custura Cetățelei, recomandat turiștilor bine pregătiți fizic și cu echipament adecvat.

Peștera Curtea Căpitanului

Este o grotă săpată în șisturi adâncă de circa 8 m ușor ascendentă. Legenda spune că aici își avea adăpostul un căpitan român prigonit de superiori care a fugit din armata austro-ungară și a luat calea haiduciei, fiind ajutat de localnici cu cele necesare traiului. La grotă se ajunge prin Șomcuta Mare- satele Ciolt și Buteasa. Din satul Buteasa, coborând pe valea omonimă, unde se mai văd

urmele unor foste mori, iar la aproape o oră din centrul satului, unde Valea Butesii cotește brusc spre stânga și de unde localnicii o numesc Valea Dosului, urcăm în Dealul Curmătura. Intrarea în peșteră este înaltă de cca 2 metri, lată de 1,70 m, o cavitate ascendentă. Aprox. 10 m se poate merge în picioare.

Cascada Pișătoarea

Aflată pe malul drept al Lăpușului, pe Valea Curechiului, în dreptul localității Preluca Veche, este cea mai înaltă cascadă din Defileul Lăpușului.

Alte obiective naturale

Custura Vimei,
Cetatea din Dealu Corbului,
Piatra Corbului,
Piatra Cerbului,
Piatra Ciutei,
Scăruța Asprei.

Obiective culturale

Cetatea Chioarului

Este așezată într-un loc strategic, apele râului Lăpuș protejând-o din trei părți. Începuturile cetății sunt incerte, se presupune că ar fi fost ridicată în secolul al XIII-lea, însă prima atestare documentară datează doar din 1319. De-a lungul timpului, a aparținut mai multor proprietari (voievozii Balc și Drag, familiile Béltéki și Drágffy, voievodul Transilvaniei Cristofor Báthory, Mihai Viteazul, principele Francisc Rákoczy) și a suferit mai multe modificări. Apogeul cetății a fost în secolele XV- XVI, atunci când domeniul ei, cunoscut sub denumirea de Țara Chioarului, cuprindea în medie, 80 de sate. În 1718, cetatea este distrusă cu praf de pușcă de către trupele imperiale austriece. La ruinele ei, se poate ajunge din satul Berchezoaia (comuna Remetea Chioarului).

Biserici de lemn monument

Biserica de lemn „Sf. Împărați” Aspra a fost construită către sfârșitul secolului al XIX-lea (1892, conform listei monumentelor istorice înscrise în Patrimoniul cultural național), din lemn rotund nefățuit, lipită cu lut, și vopsită în albastru, (mieriu), după modelul caselor tradiționale din zonă. Planul bisericii este simplu, amintind și el de structura caselor țărănești cu pridvor, tindă și cameră mare, care a fost extinsă pentru a face loc altarului. Acoperișul din șindrilă este prevăzut cu un turn-clopotniță ridicat deasupra pronaosului. Interiorul este văruiat în albastru la nivelul pereților, având pictură doar pe boltă, iconostas și pe parapetul balconului.

Biserica de lemn „Sf. Arhangheli” din Vima Mică a fost construită în a doua jumătate a secolului al XVII-lea. Conform inscripției, în anul 1854 acoperișul bisericii a fost „șindrilit”. Turnul-clo-

Biserica Aspra (Foto: Florin Pop)

potniță are coiful tronconic și este terminat cu o cruce cu trei brațe și semiluna. Decorul din interior are valoare de unicat: pe ancadramentul ușii de intrare în pronaos, se află reprezentarea Pomului Vieții iar ușa este decorată în stil aparte. Pictura a fost refăcută în anul 1902 de zugravul Ioan Coste.

Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” din Răzoare a fost ridicată, conform unor opinii, la începutul secolului XVIII, probabil înainte de anul 1730. Alte păreri susțin ridicarea inițială a edificiului pe malul Lăpușului, fiind strămutată pe actualul amplasament în anul 1759. În același an, biserica a fost pictată în interior. Pereții naosului păstrează scene din Patimile lui Iisus, iar pe cupolă sunt pictate „Înălțarea la cer a profetului Ilie” și „Visul și scara lui Iacov”. Iconostasul redă scena „Iisus între apostoli”. Patrimoniul mobil al bisericii păstrează obiecte de cult precum crucea de închinare și steagul ritual. În biserică se mai păstrează Chivotul și Diaconiconul (lada pentru odăjdii).

Alte biserici vechi de lemn: Biserica „Sf Nicolae” din Preluca Veche (1750), Biserica „Sf. Apostoli” din Groape (1830), Biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Întrerâuri (sec XVIII), bisericile „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” din Buteasa (1800), Codru Butesii (sec XIX) și Copalnic-Mănăstur, Biserica de lemn „Sf. Dumitru” din Răzoare (sec XVIII).

Biserica Vima Mică (Foto: Florin Pop)

7 trasee marcate de Asociația Geommed

Asociația GeoMMed a finanțat marcarea a 7 trasee tematice. Pe indicator, turiștii au informații legate de durata traseului, obiective turistice și imagini atracțiile zonei. Marcarea propriu-zisă este opera rangerului Viorel Coroian!

Situl Natura 2000 vizat de proiect ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583 Cheile (Defileul) Lăpușului, au fost instituite pentru a proteja și conserva habitate și specii de mamifere, amfibieni și insecte.

Planul de management elaborat prin proiect are în vedere toate speciile și habitatele de interes comunitar de pe teritoriul ariilor naturale protejate și este realizat în urma unor studii minuțioase de teren.

Planificarea managementului conservării biodiversității în aria naturală protejată ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583. Cheile Lăpușului

Editat de Asociația Profesională GeoMMed
octombrie 2020

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin
Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României